

खेड तालुका शिक्षण प्रसारक मंडळाचे

हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय, राजगुरूनगर

मराठी विभाग आयोजित

मराठी विभागाच्या वतीने शैक्षणिक सहलीचे आयोजन

दि. १६ ते १९ जानेवारी २०१८

हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयातील मराठी विभागातील सुमारे १६ विद्यार्थ्यांची शैक्षणिक सहल कोल्हापूर - पन्हाळा - ज्योतिबा - नानेज आश्रम - रत्नागिरी - थिबा राजवाडा - रत्नदुर्ग - गणपतीपुळे - कवी केशवसुत स्मारक मालगुंड - गुहागर - परशुराम मंदिर - प्रतापगड - महाबळेश्वर - पाचगणी - वाई - भिलार पुस्तकांचे गाव अशी आयोजित करण्यात आली. यात प्रामुख्याने महाबळेश्वर जवळील भिलार या देशातील पहिल्या पुस्तकांच्या गावाला भेट देऊन वाचनानंद अनुभवला आणि एखादे गाव इतके पुस्तक प्रेमाने भारलेले असू शकते याचा प्रत्याक्षानुभवही घेतला. भिलार येथे सरकारच्या पुढाकाराने वाचन चळवळ वाढावी, वाचनाची आवड सहज पूर्ण व्हावी, मराठीतील समृद्ध साहित्य परंपरेची माहिती व्हावी या उद्देशाने हा वाचन प्रकल्प सुरू करण्यात आला आहे.

कथा, कादंबरी, कविता, ललित, बालसाहित्य, संतसाहित्य, चरित्र, आत्मचरित्र, विज्ञान, इतिहास, प्रवासवर्णन अशा विविध साहित्य प्रकारातील सुमारे पंचवीस हजारांपेक्षा अधिकची पुस्तके या ठिकाणी उपलब्ध आहेत. ग्रामस्थांनी आपल्या राहत्या घराचा काही भाग वाचन संस्कृती समृद्ध करणाऱ्या या उपक्रमासाठी दिला असून प्रत्येक साहित्यप्रकाराशी सुसंगत अशी अनुभवचित्रे व कलाकृतींनी घरांच्या भिंती सजल्या आहेत. जागोजागी मान्यवर साहित्यिकांच्या गाजलेल्या कवितांचे व साहित्यविषयक माहितीचे फलक तसेच भिंतीवर विविध पुस्तकांच्या मुखपृष्ठांची रंगरंगोटी करून संपूर्ण गावाची आकर्षक सजावट करण्यात आली आहे. याशिवाय मराठीतील नामवंत साहित्यिकांचा परिचय नेमक्या शब्दात करून देणाऱ्या फलकांनी ग्रामदेवतेचे मंदिर सजले आहे.

या वाचनप्रेरणा अभ्यास सहलीत दिवसभरात विद्यार्थ्यांनी गावातील अनेक घरांना भेटी देऊन या उपक्रमाची माहिती जाणून घेतली. या वेळी पुस्तकांचं गाव भिलार यावर आधारित चित्रफित विद्यार्थ्यांना दाखविण्यात आली. या प्रकल्पाचे सहायक बाळाजी हळवे यांनी विद्यार्थ्यांना संपूर्ण प्रकल्पाची माहिती दिली. शासनाचा पुढाकार आणि ग्रामस्थांच्या उत्स्फूर्त सहभागामुळे भिलारमध्ये पुस्तकांच्या गावाच्या या अभिनव उपक्रमाची निर्मिती झाली असून विद्यार्थ्यांनी त्यापासून प्रेरणा घेऊन आपापल्या गावात असा उपक्रम सुरू करावा असे त्यांनी आवाहन केले. निसर्गाचे सानिध्य, २५ हजार पुस्तकांची सोबत आणि गावकऱ्यांनी केलेला आपुलकीच्या आदरातिथ्याचा गोडवा अनुभवणे अविस्मरणीय असल्याचे उपप्राचार्य डॉ. संजय शिंदे व प्रा. दिलीप मुळूक यांनी सांगितले.

पुस्तक आयुष्याला वळण देतात, अनुभव, विचार, ज्ञान बळकट करतात या जाणिवेतून मुलांची सृजनशीलता वाढविण्यासाठी अशा प्रकारच्या वाचन सहलींचे मोठ्या प्रमाणात आयोजन करून या अभिनव उपक्रमाला भेट द्यावी, पुस्तकांच्या गावातील ही साहित्य व संस्कृती सोबत घेऊन जावी अशी अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली.

निसर्गाच्या सानिध्यात असलेल्या पुस्तकांच्या गावातील दर्जेदार पुस्तकांच्या सहवासाचा अनुभव अविस्मरणीय आहे. हा उपक्रम वाचनसंस्कृतीच्या प्रसारासाठी बळ देणारा असून अधिकाधिक विद्यार्थ्यांनी या गावाला भेट द्यायला हवी अशी अपेक्षा वृषाली शितोळे, सचिन जैद, सुनिल वायकर, जयश्री शिंदे, शशिकांत धारक, सोमनाथ म्हसे, सीमा आरूडे, क्षितिज लांडे या विद्यार्थ्यांनी व्यक्त केली. या निमित्ताने विद्यार्थ्यांनी आधुनिक मराठी कवितेचे जनक केशवसुतांचे जन्मस्थळ असेल्या मालगुंड या गावालाही भेट देऊन त्यांच्या कवितांचा परिचय करून घेतला.

या वाचनप्रेरणा शैक्षणिक सहलीचे आयोजन प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य व मराठी विभाग प्रमुख डॉ. संजय शिंदे, भूगोल विभाग प्रमुख प्रा. दिलीप मुळूक, प्रा. मच्छिंद्र मुळूक, प्रा. गणेश मोढवे, विद्यापीठ प्रतिनिधी हरिप्रसाद खळदकर यांनी केले.

Title of Programme: वाचनप्रेरणा अभ्यास सहल भिलार, महाबळेश्वर

Name of Organizing Department: मराठी विभाग

Name of the Coordinator of the Programme: विभाग प्रमुख डॉ. संजय शिंदे

Date of the Programme: 16 To 19.1.2018

Venue: Hutatma Rajguru Mahavidhyalay, Rajgurunagar

Target Group: मराठी विभाग

Number of Participants: 16

Name of Resource Person: - -----

Total Expenditure for the Programme : 27200 | —

Source of Funding: Self Student

Report: मराठी भाषा पंधरवडा निमित्त महाबळेश्वर जवळील भिलार या पुस्तकाच्या गावाला भेट

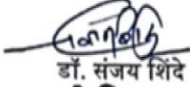
हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालयातील भूगोल व मराठी विभागातील सुमारे १० विद्यार्थ्यांनी मराठी भाषा पंधरवड्याचे औचित्य साधून महाबळेश्वर जवळील भिलार या देशातील पहिल्या पुस्तकांच्या गावाला भेट देऊन वाचनानंद अनुभवला आणि एखादे गाव इतके पुस्तक प्रेमाने भारलेले असू शकते याचा प्रत्याक्षानुभवही घेतला.

भिलार येथे सरकारच्या पुढाकाराने वाचन चळवळ वाढावी, वाचनाची आवड सहज पूर्ण व्हावी, मराठीतील समृद्ध साहित्य परंपरेची माहिती व्हावी या उद्देशाने हा वाचन प्रकल्प सुरू करण्यात आला आहे. कथा, कादंबरी, कविता, ललित, बालसाहित्य, संतसाहित्य, चरित्र, आत्मचरित्र, विज्ञान, इतिहास, प्रवासवर्णन अशा विविध साहित्य प्रकारातील सुमारे पंचवीस हजारांपेक्षा अधिकची पुस्तके या ठिकाणी उपलब्ध आहेत. ग्रामस्थांनी आपल्या राहत्या घराचा काही भाग वाचन संस्कृती समृद्ध करणाऱ्या या उपक्रमासाठी दिला असून प्रत्येक साहित्यप्रकाराशी सुसंगत अशी अनुभवचित्रे व कलाकृतींनी घरांच्या भिंती सजल्या आहेत. जागोजागी मान्यवर साहित्यिकांच्या गाजलेल्या कवितांचे व साहित्यविषयक माहितीचे फलक तसेच भिंतीवर विविध पुस्तकांच्या मूखपृष्ठांची रंगरंगोटी करून संपूर्ण गावाची आकर्षक सजावट करण्यात आली आहे. याशिवाय मराठीतील नामवंत साहित्यिकांचा परिचय नेमक्या शब्दात करून देणाऱ्या फलकांनी ग्रामदेवतेचे मंदिर सजले आहे.

या वाचनप्रेरणा अभ्यास सहलीत दिवसभरात विद्यार्थ्यांनी गावातील अनेक घरांना भेटी देऊन या उपक्रमाची माहिती जाणून घेतली. या वेळी पुस्तकांचे गाव भिलार यावर आधारित चित्रफित विद्यार्थ्यांना दाखविण्यात आली. या प्रकल्पाचे सहायक बाळाजी हळवे यांनी विद्यार्थ्यांना संपूर्ण प्रकल्पाची माहिती दिली. शासनाचा पुढाकार आणि ग्रामस्थांच्या उत्स्फूर्त सहभागामुळे भिलारमध्ये पुस्तकांच्या गावाच्या या अभिनव उपक्रमाची निर्मिती झाली असून विद्यार्थ्यांनी त्यापासून प्रेरणा घेऊन आपापल्या गावात असा उपक्रम सुरू करावा असे त्यांनी आवाहन केले.

निसर्गाचे सानिध्य, २५ हजार पुस्तकांची सोबत आणि गावकऱ्यांनी केलेला आपूलकीच्या आदरातिथ्याचा गोडवा अनुभवणे अविस्मरणीय असल्याचे उपप्राचार्य डॉ. संजय शिंदे व प्रा. दिलीप मुळूक यांनी सांगितले. पुस्तक आयुष्याला वळण देतात, अनुभव, विचार, ज्ञान बळकट करतात या जाणिवेतून मूलांची सृजनशीलता वाढविण्यासाठी अशा प्रकारच्या वाचन सहलींचे मोठ्या प्रमाणात आयोजन करून या अभिनव उपक्रमाला भेट द्यावी, पुस्तकांच्या गावातील ही साहित्य व संस्कृती सोबत घेऊन जावी अशी अपेक्षाही त्यांनी व्यक्त केली. निसर्गाच्या सानिध्यात असलेल्या पुस्तकांच्या गावातील दर्जेदार पुस्तकांच्या सहवासाचा अनुभव अविस्मरणीय आहे. हा उपक्रम वाचनसंस्कृतीच्या प्रसारासाठी बळ देणारा असून अधिकाधिक विद्यार्थ्यांनी या गावाला भेट द्यायला हवी अशी अपेक्षा वृषाली शितोळे, सचिन जैद, सुनिल वायकर, जयश्री शिंदे, शशिकांत धारक, सोमनाथ म्हसे, सीमा आरूडे, क्षितिज लांडे या विद्यार्थ्यांनी व्यक्त केली. या निमित्ताने विद्यार्थ्यांनी आधुनिक मराठी कवितेचे जनक केशवसुतांचे जन्मस्थळ असलेल्या मालगुंड या गावालाही भेट देऊन त्यांच्या कवितांचा परिचय करून घेतला.

या वाचनप्रेरणा शैक्षणिक सहलीचे आयोजन प्राचार्य डॉ. एस. बी. पाटील, उपप्राचार्य व मराठी विभाग प्रमुख डॉ. संजय शिंदे, भूगोल विभाग प्रमुख प्रा. दिलीप मुळूक, प्रा. मच्छिंद्र मुळूक, प्रा. गणेश मोढवे, विद्यापीठ प्रतिनिधी हरिप्रसाद खळदकर यांनी केले.

डॉ. संजय शिंदे

मराठी विभाग प्रमुख

हुतात्मा राजगुरु महाविद्यालय
राजगुरुनगर, ता. खेड, जि. पुणे.

मराठी विभाग
शैक्षणिक सत्र २०२१

द्वितीय वर्ष कक्षा -	नाव	रकम	मोबा. क्र.	स्वासनी
१)	अश्विनी बाळाजी बगमोडे	- २०००१-	७०३८७८४४५५	<u>Aban</u>
२)	रितळ लक्ष्मण पवार	- २०००१-	९८२२७५९६१६	<u>Rita</u>
३)	सुमिळ घोडंडीवा वायकर	- २०००१-	८००७९९११५२	<u>Sumil</u>
४)	सचिन कैलास जेंद	- २०००१-	९६०४०५४०८६	<u>Sachin</u>
५)	शशिकांत रामदास धारकर	- २०००१-	७३८५४११२०३	<u>Shashikant</u>
६)	समीक्षा सुगाप शिंगळे	- २०००१-	८६०३७९४०१७	<u>Samiksha</u>
७)	मोनिका अनिल तिटकारे	- २०००१-	९७६७७९४३२०	<u>Monika</u>
८)	निकिता रामदास सार्वत	- २०००१-	७२६२९९३०६०	<u>Nikita</u>
९)	संतोष पुंडा मेठळ	- २०००१-	७२१८६६६२४५	<u>Santosh</u>
तृतीय वर्ष कक्षा -				
१)	प्रियंका धान्याभाटे बढेकर	- २०००१-	७०३८८१४५२८	<u>Princy</u>
२)	सुशांगी काकुराम जरे	- २०००१-	९०६७७४४३०५	<u>Sushangi</u>
३)	अर्जेश्वर सुरेश मोगडे	- २०००१-	९५६१८४१६३३	<u>Areshwar</u>
४)	वृषाली रामदास शितोळे	- २०००१-	९५८८६२६४६८	<u>Vrushali</u>
५)	सपना सुवराज थोरात	- २०००१-	८६०५४२७५५	<u>Sapna</u>
६)	जयमती मटादू शिंदे	- २०००१-	९९२३२६९४३५	<u>Jayamati</u>
७)	देवधानी महेंद्र मघडे	- २०००१-	९५६१६१११९९	<u>Devdhanai</u>

मराठी विभाग प्रमुख
डॉ. संजय शिंदे
पुतात्या राजपुर महाविद्यालय

भिलार पुस्तकाचं गावात पुस्तक वाचताना विद्यार्थी

मालगुंड (रत्नागिरी) येथील केशवसुत स्मारकाला भेट

भिलार पुस्तकाचं गाव

भिलार पुस्तकाचं गाव

